

PRZEPRASZAĆ (31) *vb impf*

e oraz drugie a jasne; w *inf* -pra- (3) *Mącz*, *BielSpr*, *SkarKaz*, -prą- (2) *BielKron*, *SkarŻyw*; w pozostałych formach -prą-.

inf przepraszać (5). ◇ *praes 1 sg* przepraszam (2). ◇ *3 sg* przepraszà (3). ◇ *praet 3 sg m* przepraszàł (5). *f* przepraszàła (2). ◇ *3 pl m pers* przepraszali (2). ◇ *impers con* by przepraszàno (1). ◇ *part praes act* przepraszając (11).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVIII w.*

*Prosić o wybaczenie, przebłagiwać; deprecari Vulg, Mącz, Modrz, Cn; veniam (ignoscendi) petere Mącz, Cn; blandiri PolAnt; sacrificare Mącz; veniam irarum exposcere Cn [w tym: kogo (23)] (31) : RejJóz P2; SeklKat S4v; Leop Act 16/39; BibRadz 3.Esdr 4/31; Nie mógł inaczey Frederyk Iyná z więzyenia wybáwić/ ále iechał do Wenecyey Papieżá przeprafzác *BielKron* 181v, 428v; *Mącz* 320b, 363c; *kthory [starzec]* nam rádźi náłze nieprzyiaćiele wolno puścić/ á dobrze iż ich nám iefzćze nie kázał przeprafzác *BielSpr* 45v; Bo Anthemiufz obaczywfy [...] iáka ieft moc Chryftufowá w fługách ie⁸⁰: przeprafzaiąc S. Chrjzoftomá/ prosił ábj go vczynił Chrześciáninem *SkarŻyw* 86; Gdy iey ktora síoftrá co krzywdy vczyniła: do iey nog wnetze vpádłá/ przeprafzaiąc/ á popráwę obiecuiąc. *SkarŻyw* 161; Przeor ieden Auguftyniánow był mu [św. Wincentemu] wielkim nieprzyiaćielem/ y vpámietawfy [!] fię przyfzedł do niego y przeprafzàł go. *SkarŻyw* 311; Anátholiufz/ przeftał oney prozney myśli y nádętości/ á przeprafzaiąc S. Leoná/ wyznał iż fię rzeczy nieftufzney domagał *SkarŻyw* 319, 134, 161, 202, 243, 298, 311; *CzechEp* *3; *WujNT Act* 16/39; Támże ná Ratufzu Przeprafza kát pod pierzem w bucznym kápelufzu Stráceńcá nieboraká *KlonWor* 40.*

przepraszać co [= za co] (1): Culpam deprecari, Przeprafzác wyftęp. *Mącz* 320b.

przepraszać za co (1): Bo naydziełz drugiego tákiego co będzie vprzemie tego fzukał áby mu náłaiano/ [...] áby mu iedno potym co zá to dano/ álbo przeprafzàno *RejZwierc* 81.

przepraszać w czym (1): Wiele ich do niego [kłótlwego sąsiada] przychodzi z pokorą/ przeprafzaiąc go w tem/ w czym mu nigdy nieprzewinili *ModrzBaz* 32.

a. *W stosunku do Boga (6) :* w pokucie y żáłości przeprafzác go poczynaymy. *SkarŻyw* 440.

przepraszać od kogo [= w czym imieniu] (1): Małz tám [w niebie] dobrego fprawcę fwego [tj. *Chrystusa*]/ ktory od ciebie nie tylo przeprafza: ále y długi twoie płáci *SkarKaz* 551b.

Zwroty: »przepraszać o grzechy, za grzechy« (1:1): Ciáło iego [św. *Chryzostoma*] potym fyn tego Cefarzá Theodozyus/ z wielką vczćiwością przeprafzaiąc Páná Bogá o grzechy rodzicow fwoich/ do Konftántynopola przyprowadził. *SkarŻyw* 90; *SkarKaz* 488b.

»przepraszać (Pana) Boga, Pana Jezusa« [szyk zmienny] (3:1): *BibRadz* 2.Reg 24 arg; O iáko vpádł do nog iego [Jezusa]/ [...] przeprafzaiąc go áby zápomniál złości fługi/ y miłośniká fwe⁸⁰ *SkarŻyw* 599, 90; *SkarKaz* 488b.

Szereg: »przepraszać i ubłagać« (1): Záłował fię człowiek/ iż nie miał nic ták Bogu miłego y wdzięcznego/ czym by go przeprafzác zá grzechy y vblagać mógł *SkarKaz* 488b.

Synonimy: błagać, jednać, przeprowiac.

Formacje współrdzenne cf PROSIĆ.

Cf **PRZEPRASZAJĄCY, PRZEPRASZANIE**

